

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne sige tak for tilslutningen til lovforslagene.

Formålet med forslagene er ganske enkelt. For det første skal forslagene skaffe penge til en videreførelse af disse tilskud til ekstra lære- og praktikpladser. Denne ordning ville nemlig være faldet væk, hvis ikke vi havde taget dette initiativ. Også den tidligere regering havde planlagt, at det skulle falde væk til jul. Derfor tror jeg, at alle kan se, at det på det punkt er værdifulde forslag for de unge. Vi får nu ordningen videreført indtil videre.

Det andet formål med forslagene er at skabe en tilskyndelse til, at denne tilskudsordning i løbet af de nærmeste år kan blive aftrappet, uden at det går ud over de unge. De, der modtager tilskuddene, kommer nu selv til at betale dem.

Jeg er sikker på, at vi meget hurtigt vil få en frugtbar debat om, hvorledes vi kan sikre det tilstrækkelige antal lære- og praktikpladser uden at skulle fortsætte med disse tilskud i mange år endnu. Jeg vil gerne på regeringens vegne indbyde både arbejdsmarkedets parter og folketingets partier til drøftelser heraf.

Det afgørende er, at vi får skaffet så mange pladser som muligt med så små tilskud som muligt, og kunne vi klare os helt uden tilskud, ville det være det allerbedste. Jeg er sikker på, at vi når at opfylde den målsætning, som stadig gælder, nemlig at vi til efteråret har 7.000 flere tilbud til de lære- og praktikpladssøgende, end der var året før. Den målsætning er der ikke slækket på, det vil jeg gerne forsikre hr. Carsten Andersen om.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal for god ordens skyld give den oplysning, at det radikale venstre helhjertet kan støtte de to lovforslag, som er behandlet her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling uden afstemning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 169:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten, reguleringstallet, personfradrag samt skatteeft for 1985 og om ændring af forskellige skatte-love. (Ændring af reguleringsbestemmelser m.v.).

(Fremsat 26/4 84).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 11 og 12 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

(Fremsat 26/4 84).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 170:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl.

(Fremsat 26/4 84).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Bakholt (S):**

Denne regering har ikke forsømt nogen som helst lejlighed til at proklamere, at den ikke ville gennemføre skatte- og afgiftsforhøjelser. Forskellige ledende regeringsmedlemmer har ved skiftende lejligheder over for folketinget og over for pressen fremsat denne påstand. Det gælder statsministeren, finansministeren, skatteministeren, økonomiministeren osv.

Det var kun en socialdemokratisk regering, der var så fantasifuld og så uopfindsom, at den kunne finde på at benytte skatte- og afgiftspolitikken til bestemte formål. Ikke mindst har venstre og de konservative aldrig forsømt nogen lejlighed til at fortælle befolkningen, hvor uansvarligt socialdemokratiet

[Bakholt]

var, når vi ved bestemte lejligheder gennemførte skatte- og afgiftsforhøjelser.

På den baggrund havde den danske befolkning selvfølgelig god grund til at tro, at denne regering ikke ville komme med forslag om stigende skatter og afgifter. Men ak, dér har regeringen foretaget en kovending. Den er drejet præcis 180 grader rundt. Jeg tror, jeg roligt tør sige, at statsministeren chokerede den danske befolkning, da han her fra folketingets talerstol onsdag den 25. april 1984 redegjorde for det forlig, regeringen havde indgået med det radikale venstre, og som indeholdt ret store skatte- og afgiftsforhøjelser.

Regeringen gør her lige præcis det modsatte af det, den siger at den vil gøre. Det har den også gjort ved andre lejligheder. Den stemte imod indekseringen i sin tid, da vi fik den gennemført for en midlertidig periode. Men da man kom til magten i 1982, ville man ikke være med til at ophæve den, da SF fremsatte forslag om det. Det er også en understregning af, at regeringen gør det modsatte af det, den siger at den vil.

Det er nu øl og tobak, der skal holde for. Her skal hentes i alt 535 mill. kr. Vi har i socialdemokratiet aldrig haft nogen religiøs eller nogen hysterisk holdning til forhøjelse af afgifter, når de er blevet gennemført i en fornuftig sammenhæng. Det gjorde, at vi gennemførte nogle ret store forhøjelser i foråret 1982 i forbindelse med martspakken for at sørge for, at vi fik penge til en række uddannelsespladser, som vi ved den lejlighed sikrede, og for at kunne gøre en særlig indsats over for beskæftigelsen. Det var der perspektiv og mening i. Vi foretog også nogle forhøjelser for mejeritilskudsordningernes vedkommende, som nu bliver totalt fjernet.

Vi tog altså hensyn til de svage grupper, og der var perspektiv i det. Regeringen går altså præcis den modsatte vej nu. Der er ikke meget perspektiv i det, den her har foreslået.

Så har vi udskrivningsloven. Her foreslår man, at personfradragene skal forhøjes med 2 pct., og det gælder også skalatrinene. Dog er der den glædelige ting i det, at pensionisterne får deres fradrag forhøjet med 6 pct., ikke med 2 pct. som alle andre. Spørgsmålet er så, om det er nok til at friholde pensionisterne for beskatning, som det er sagt at man ønskede at gøre. Det vil vi se lidt nærmere

på i udvalget. Vi er ikke så sikre på, at det holder stik.

Vi er også tilfredse med, at skatteløftet er fastholdt på de 73 pct., og at regeringen ikke har forsøgt at få det reduceret, hvad man gjorde i sidste folketingssamling.

Men der er andre reguleringer, som ikke nøjes med 2 pct. Det gælder afskrivninger; det fremgår af bemærkningerne. Det gælder etableringskontolovens beløbsgrænse og regulering af anskaffessummen. Her er ingen 2 pct.s regulering. Her foretages en normal regulering efter reguleringspristallet. Det synes vi faktisk er urimeligt. Hvis der skulle være en fornuftig og rimelig linje i det, så var der andre reguleringer, der også skulle nøjes med de 2 pct. Jeg ved ikke, om der er tale om en forglemmelse eller det er en misforståelse, men det vil jeg gerne spørge skatteministeren om.

Det, der i realiteten er tale om her, er skatteforhøjelser. Man forsøger ganske vist at camouflere det. Provenuet skønnes at stige med 3 mia kr., det vil sige omkring 6,5 pct.

Jeg må sige, at vi fra socialdemokratiets side ønsker en normal regulering af skalatrinene og bundfradragene. Den personlige indkomstbeskatning får større og større vægt, det understreger dette forslag også, og det er vi imod. Vi vil under udvalgsarbejdet stille en række spørgsmål for at få belyst, hvor store stigninger der kan risikere at blive, hvis dette bliver vedtaget.

De skatte- og afgiftsforhøjelser, der er foreslået, kommer ikke isoleret. De kommer oven i en lang række andre forringelser, og hvis de bliver gennemført, hvad det kunne tyde på, vil det ødelægge manges økonomi. Der er ikke ret meget perspektiv i det her, og der er ikke megen fremtid i det. Det er for ensidigt.

Der skrives om samtlige lovforslag, at de er et led i regeringens genopretningspolitik. Jeg er helt sikker på, at de, der bliver udsat for virkningerne af det her, vil føle det modsatte. De vil føle, at deres økonomi bliver forringet, og at det nedbryder mange menneskers eksistensgrundlag. Vi har ikke tillid til regeringen på det her område. Den gør det modsatte af det, den siger at den vil, og det må vi jo tage stilling til i fremtiden, når vi skal prøve at vurdere, hvad regeringen egentlig vil. Når den fremsætter en påstand om, at

[Bakholt]

den vil noget, så kan vi regne med, at det er præcis det modsatte, den vil.

Vi må sige til regeringen: dette er ikke godt nok – om igen!

Hagen Hagensen (KF):

Det synes, som om hr. Bakholt, der lige forlod talerstolen, overså – det gjorde han måske med vilje – at det drejer sig om landets økonomi. Det er den, der skal rettes op. Det er faktisk noget, som vil komme os alle sammen til gavn på et eller andet tidspunkt, om vi nu får mulighed for – hvad vi regner med – at gennemføre genopretningen af landets økonomi. Det tydede det da også på, idet de bemærkninger, hr. Bakholt havde af mere kritisk art, gik på afgiftsforhøjelserne – det er ikke dem, jeg skal røre ved, det gør min folketingskollega om lidt – men han havde ikke så mange indvendinger mod udskrivningsloven og de bestemmelser, der slutter sig dertil i forslaget, og det er dem, jeg skal gøre nogle bemærkninger om.

Det er da rigtigt – det må det være – at tilpasse skattepolitikken de indkomst- og finanspolitiske målsætninger, som er regeringens. Derfor finder vi, at forslaget om at forhøje reguleringstallet for 1985 med 2 pct. i forhold til 1984 og at gennemføre det er en virkelighedsbetonet linje ud fra hele regeringens politiske målsætning. Det giver baggrund for, når man gør det nu, at man kan tilrettelægge forholdene for 1985.

Skattelettelsen, som vi alle sammen gerne vil have, ligger ikke lige for. Det er der ikke baggrund for, om den genopretning af landets økonomi, der er denne regerings opgave, og som den forrige regering forsømte, skal klares igennem. Det er ingen livret for det konservative folkeparti ikke at kunne opnå skattelettelser og endda at måtte fastholde det høje skatteloft, som ikke er rimeligt. Men vi er under nødvendighedens lov, om den økonomiske politik skal lykkes, og det skal den.

Det er rigtigt – det skal understreges – at pensionisterne skal tilgodeses i skattemæssig henseende, således at beskatningen især af enlige undgås, når der ikke er anden indkomst end folkepensionen. Vi lægger vægt på denne ting.

Der er grund til at understrege, at skattens andel af 1985-indkomsten med en indkomst-

stigning på 2 pct. vil blive omtrent som skattens andel af 1984-indkomsten.

Lovforslagets enkeltheder og den måde, det er bygget op på, tilhører udvalgsarbejdet, og i dette deltager vi positivt med det sigte at få forslaget gennemført.

Aagaard (KF):

Jeg skal fortsætte med nogle bemærkninger om lovforslag nr. L 170, om ændring af lov om afgift af øl, og lovforslag nr. L 171, om ændring af lov om tobaksafgifter.

Det er to forslag, som bestemt ikke er det konservative folkepartis livret. Vi har gang på gang understreget, at vejen til løsning af landets alvorlige problemer ikke går over nye afgiftsforhøjelser. Som det tidligere på dagen er nævnt, anser vi imidlertid regeringens udspil og aftale med det radikale venstre om økonomiske og politiske foranstaltninger i 1984 og 1985 som et udslag af handlekraft og dristighed, der fortsat klart viser en vilje til konsekvent at fortsætte genopretningspolitikken og dermed muligheden for en fortsat økonomisk vækst i de kommende år. Det er regeringens styrke, at vi efter mange års slingrende kurs har fået en stærk ledelse med et fast greb om roret og kursen klart udstukket. Det er, hvad landet har brug for. Den skrappe politiks tid er langtfra forbi, vi mangler endnu et godt stykke vej på beskæftigelsesområdet, men jeg er overbevist om, at regeringens kurs mod målet: fuld beskæftigelse, er rigtig.

Med hensyn til de to afgiftsforslag håber jeg, at de bliver undtagelsen, der bekræfter reglen, idet det er reelle besparelser, der er brug for.

For ølafgiftens vedkommende har folkettingen gennem de senere år gennemført store forhøjelser. Med de gennemførte lempelser i grænsehandelen fra nytår vil stigningerne ensidigt på øl få særdeles mærkbare konsekvenser for servicefagene, ikke blot i grænselandet, men langt op i hovedlandet. Jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at ølafgiften kunne være halveret, såfremt både vin og spiritus, som giver landet en valutaudgift, var blevet inddraget.

I erkendelse af, at en vis budgetstramning er nødvendig for indeværende år, at der ikke er tale om en buket af afgiftsforslag, at der heller ikke er tale om en generel indeksring

[Aagaard]

af giftskatterne, og endelig, at regeringen er en mindretalsregering, skal jeg på den konservative gruppes vegne give tilslutning til de foreliggende lovforslag.

Fogh Rasmussen (V):

Da jeg lyttede til hr. Bakholt's indlæg, blev jeg mere og mere klar over, at der ikke er ret megen sammenhæng i socialdemokratiets økonomiske politik.

Nu har skiftende socialdemokratiske ordførere hele dagen igennem tordnet imod de – i hvert fald i forhold til situationen – beskedne besparelser, regeringen har stillet forslag om. Konsekvensen af denne socialdemokratiske holdning er, at skatte- og afgiftstrykket vil stige meget, meget voldsomt. Hvis man nemlig opgiver alle de besparelser, socialdemokratiet har tordnet imod, så vil konsekvensen være, at skatter og afgifter til gengæld skal sættes op. Ikke desto mindre kritiserede hr. Bakholt, at der i de forslag, som her er til behandling, ligger det, hr. Bakholt kaldte åbne og, forstod jeg, også skjulte skatteforhøjelser. Hr. Bakholt erindrede oven i købet om, at specielt venstre og de konservative igennem årene har talt stærkt imod forhøjelser af skatter og afgifter.

Jeg vil da gerne, da nu anledningen er givet, bekræfte over for hr. Bakholt og socialdemokratiet, at venstres målsætning stadig væk er et uændret eller i bedste fald et lavere skattetryk. Problemet er bare det, at den situation, de nuværende regeringspartier har overtaget, er en finanslov med et stort, meget stort, udækket underskud.

Sandheden er, at den reelle skattebyrde af den udgiftspolitik, socialdemokratiet i en årrække har ført, er blevet skjult af, at en større og større del af udgiftsstigningerne er blevet dækket ind ved låntagning, hvilket blot er det samme som, at skattebyrden er blevet flyttet ud til engang i fremtiden. I virkeligheden kan man sige, at det, der er sket, er, at i en årrække med stærkt voksende offentlige udgifter under skiftende socialdemokratiske regeringer er det skjulte skattetryk vokset og vokset, men det er skjult for befolkningen, fordi en stor del af byrden er blevet dækket ved lån og dermed udsat. I realiteten har der været tale om et stadig stigende skjult skattetryk.

Nu kommer en del af dette skjulte skattetryk frem i lyset ved, at regeringen bl.a. har stillet forslag om nogle moderate forhøjelser af visse afgifter. Jeg skal da gerne sige, at disse afgiftsstigninger ikke ligefrem er venstres livret, men jeg synes dog på den anden side, at der i betragtning af den økonomiske situation er tale om forholdsvis beskedne stigninger.

Hr. Bakholt's betragtninger omkring de skattestigninger, der ligger i udskrivningsloven, forstår jeg ganske enkelt ikke. Sagen er den, at for de skatteydere, som i 1985 har en skattepligtig indkomst, som er 2 pct. højere eller lavere end i 1984, vil der blive tale om uændret indkomstskat eller oven i købet en forholdsvis mindre indkomstskat i 1985. Så hr. Bakholt's betragtninger om den skjulte stigning i skattetrykket må bero på formodninger om, at nogle skatteydere vil have indkomststigninger på mere end 2 pct. Jeg synes, det er væsentligt at fremhæve, at for de skatteydere, hvor den skattepligtige indkomst i 1985 højst ligger 2 pct. over, hvad den var i 1984, bliver der ikke tale om nogen ændring i skattetrykket.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Hr. Fogh Rasmussen sagde, at der har fundet stigende skattetryk sted under socialdemokratiske regeringer. Det kan hr. Fogh Rasmussen godt finde eksempler på, men han kan ikke finde eksempler på, at det nogen sinde er steget så stærkt under en socialdemokratisk regering, som det har gjort under visse borgerlige regeringer. Det gjorde det bl.a. under VKR-regeringen, hvor det steg fantastisk stærkt.

Der er heller ikke nogen som helst garanti for, at det ikke vil være steget temmelig stærkt under denne borgerlige regering, når dens regeringsperiode er ophørt. Det er der et og andet der tyder på.

Så må jeg sige, at forudsætningerne for, at skattetrykket ikke stiger efter denne udskrivningslov, er, at indkomsterne holder sig på de 2 pct. Det har hr. Fogh Rasmussen såmænd ingen garanti for, selv om det er det, regeringen ønsker. Der vil sandsynligvis være større indkomststigninger end de 2 pct., som hr. Fogh Rasmussen anser for en forudsæt-

[Bakholt]

ning, og så er der tale om ganske væsentlige skattestigninger.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Bakholt, at jeg nemt kan finde eksempler på, at der under socialdemokratiske regeringer har været en rekordstor stigning i den reelle skattebyrde. Jeg vil nemlig godt kunne fastslå, at den reelle skattebyrde ikke i dette århundrede er steget så stærkt som fra 1975 til 1982, hvor socialdemokratiet havde regeringsmagten.

Min pointe var blot, at det måske ikke har set ud, som om skattebyrden er vokset så stærkt i den periode, men det skyldes alene, at en stor del af udgiftsstigningen er blevet finansieret ved udskrivning af – ja, nu bruger jeg et lidt stærkt udtryk – dækningsløse checks, forstået på den måde, at udgifterne er vokset, men en del af byrden blevet skudt ud i fremtiden gennem en voksende gældsætning. Det er klart, at så kan man nemt få et resultat frem, der på kort sigt ser ud, som om skattebyrden ikke er vokset så stærkt.

Men på et eller andet tidspunkt indhenter byrden os. Det er det, den er ved at gøre i disse år, og det er derfor, jeg siger, at det virker lidt hyklerisk, når man netop fra socialdemokratisk hold anklager regeringen for afgiftsforhøjelser – specielt i betragtning af, at den fulde konsekvens af den afvisning af besparelser, socialdemokratiet har foretaget hele dagen i dag, ville være afgiftsstigninger, som var endnu kraftigere.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Det, jeg anklager regeringen for, er, at man ved gentagne lejligheder har sagt, at det ikke er denne regerings politik at komme med stigende skatter og afgifter. Det har den sagt masser af gange, men nu kommer man altså med det. Man gør det, jeg sagde: man gør lige præcis det modsatte af det, man siger at man vil.

Rahbæk Møller (SF):

Hvad angår 2 pct.s reguleringen af personfradrag og skalatrin, kan det læses på én af to måder: enten er det et led i et indkomstpoltisk sigte med en 2 pct.s ramme, eller og-

så er det en indkomstskatteforhøjelse gennemført på den mest asociale måde, nemlig ved en forringelse af personfradraget. Uanset om det skal forstås på den ene eller den anden måde, er det imod SFs politik, og vi kan derfor ikke medvirke til gennemførelsen af udskrivningslovforslaget.

Vi har noteret os, at pensionisterne får en lidt bedre behandling, idet deres personfradrag forudses at stige med godt 6 pct. Det er selvfølgelig i sig selv udmærket, at pensionisterne får det bedre, men det fremkalder dog det spørgsmål, hvad regeringen forventer at inflationen vil blive. Forventer man, at inflationen og dermed pensionisternes dyrtidsregulerede indkomster vil stige med disse 6 pct., og dermed, at alle andre mennesker vil få en skattestigning eller reallønsforringelse, eller hvad? Hvad er tanken bag disse tal?

Så er der afgifterne. Der har jeg noteret mig, at regeringen vil gøre skummetmælk, pilsnere og cigaretter dyrere, mens man freder cigarer, cognac og whisky. Jeg spekulerer på, om der ligger en grundig forbrugerundersøgelse bag, om man specielt har tilrettelagt det sådan, at man rammer socialt skævest og i størst muligt omfang freder de velaflagte i borgerlige kredse, eller det bare er sådan noget, man har pr. gefühl.

Nu er det kun et hjørne af regeringens økonomiske politik, men det er desværre symptomatisk. Man strammer med henvisning til landets vanskelige økonomiske situation. Det kan somme tider være berettiget, det vil vi ikke afvise; det er somme tider nødvendigt at pålægge befolkningen byrder, men denne regering gør det helt konsekvent på en måde, der vender den tunge ende nedad, og som i størst muligt omfang beskytter dem, der i forvejen har det bedst. Det er derfor, denne regering fordømmes som en af de mest asociale i nyere tid.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var jo en smuk tale, SFs ordfører holdt om forslagene om forøgelse af afgifterne på øl og cigaretter. Der er vel egentlig kun tilbage at spørge SF: hvorfor i alverden var SF så ikke med, dengang socialdemokratiet og det radikale venstre foreslog en forøgelse af disse giftskatter inklusive cognac og cigarer? Da stemte man det ned sammen med regeringspartierne. Det synes jeg man

[Bernhard Baunsgaard]

skulle klare for sig selv, før man begynder at angribe andre.

Måtte jeg derefter tage forslaget om forhøjelsen af personfradrag og skalatrin. Det blev sagt fra socialdemokratiets side: forudsætningerne for, at skattetrykket ikke stiger, er, at indkomsterne ikke stiger med mere end 2 pct. Ja, det kan jeg såmænd godt acceptere, for sådan er det jo. Men socialdemokratiet glemte at fortsætte med, at 2 pct. er det, samfundet kan tillade sig, hvis man ønsker den politik fortsat, som regeringen har indledt, hvor det er lykkedes at stoppe den stadig stigende arbejdsløshed og begynde på at skabe nye pladser i erhvervslivet til befolkningen. Hvis man ønsker den politik fortsat, så er dette forudsætningen. Det glemte man at sige. Hvis man ønsker at gå tilbage til den socialdemokratiske politik med en stadig stigende arbejdsløshed, så skal man gøre det, socialdemokratiet anbefaler.

Jeg kan kun sige, at disse tre lovforslag er et led i forliget mellem det radikale venstre og regeringspartierne, en nødvendig forudsætning for, at vi kan fortsætte den politik, som er begyndt at vise sine heldige virkninger. Jeg kan kun anbefale, at man hurtigst muligt får dem gennemført.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Som jeg understregede, er dette kun et hjørne af regeringens økonomiske politik. Det er blot symptomatisk, at man netop lægger afgiftsforhøjelserne på de varegrupper, der bruges mest af den jævne befolkning, ikke på deciderede luksusvarer.

Jeg vil godt tilføje, at selv om man skulle finde på at ændre det, så også whiskyen og cognacen kommer til at bære det, er det uspiseligt for SF, for det indgår i et samlet skævt, asocialt hele. SF afviser ikke, at der i en fornuftig økonomisk politik kan indgå afgiftsforhøjelser også på disse varer, men den sammenhæng, denne regering har lagt op til, er så asocial, at vi ikke kan medvirke under nogen omstændigheder.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tænkte nok, at der ikke lå ret meget i SFs bemærkninger heroppefra. Jeg ved ikke,

hvad det er for en økonomisk politik, hvori kan indgå, at man opkræver forhøjede giftskatter. Jeg minder om, at SF også var med til at vælge det under den socialdemokratiske regering. Det er altså ikke en acceptabel økonomisk politik, deri er vi enige, og det var det ikke, det viser resultaterne jo. Denne regerings politik, der forsøger at skaffe flere arbejdspladser, er det altså heller ikke. Hvad er det så, man vil?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal ikke i en kort bemærkning redegøre for en samlet alternativ økonomisk politik, men jeg skal notere, at det først og fremmest går ud på en anden byrdefordeling, der tager fat på fradragssfiduser og meget andet, og som redder bistandsmodtagere og andre, som denne regering har forfulgt. I øvrigt stemte vi for disse afgiftsforhøjelser under den socialdemokratiske regering, om end med nogen tøven, som hr. Bernhard Baunsgaard vil huske.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nej, hr. Rahbæk Møller skal ikke redegøre, som han siger, i en kort bemærkning for en alternativ økonomisk politik. Spørgsmålet er vel ikke, om han skal, men om han overhovedet kan.

Ove Jensen (FP):

Skatteministerens forslag til udskrivningslov for 1985 vil medføre kraftige indkomstskatteforhøjelser næste år.

Forslaget er jo en del af forliget mellem regeringen og det radikale venstre, og forslaget bærer tydeligt præg af, at fremskridtspartiet ikke har været med til at udforme det.

De 2 pct.s forhøjelse af den skattefrie bundgrænse og skalatrinene dækker hverken helt eller halvt de stigninger, der har været i den almindelige prisudvikling. Derfor er der reelt tale om at nedsætte den skattefrie bundgrænse, og det vil medføre kraftige indkomstskatteforhøjelser i 1985.

Forslaget er helt i modstrid med, hvad statsministeren og regeringen tidligere har sagt, både her i salen og måske i særdeleshed

[Ove Jensen]

forud for folketingsvalget i januar. Statsministeren sagde i sin åbningstale sidste år bl.a.:

»Samtidig ønsker vi at fritage de laveste indkomster for skat.«

Denne udtalelse harmonerer meget dårligt med, at skatteministeren nu foreslår at nedsætte den skattefrie bundgrænse og dermed forhøje skatten for de laveste indkomster. Man siger ét og gør det modsatte.

Da socialdemokratiet havde regeringsmagten, var det en fast tradition, at skatterne steg hvert år. Der var sikkert nogle skatteydere, der havde håbet, at denne tradition ville blive brudt under denne regering, men forliget viser tydeligt, at både regeringen og de radikale er indstillet på at videreføre den socialdemokratiske tradition med nye skatte- og afgiftsforhøjelser hvert år.

2 pct.s forhøjelsen betyder, at den skattefrie bundgrænse for statskattens vedkommende kun forhøjes med 500 kr., fra 22.200 kr. til 22.700 kr. Til sammenligning kan nævnes, at sidste år blev den skattefrie bundgrænse for statskatten forhøjet med 2.200 kr., fra 20.000 til 22.200 kr. Men da var fremskridtspartiet også med i forliget, og det var alene fremskridtspartiets fortjeneste, at der blev gennemført denne bundgrænseforhøjelse på 2.200 kr. sidste år.

Fremskridtspartiet vil naturligvis stemme imod den indkomstskatteforhøjelse, dette lovforslag indebærer, og det samme vil vi gøre vedrørende de to andre lovforslag, om afgiftsforhøjelser på 500 mill. kr. på øl og cigaretter.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Der var en enkelt bemærkning i hr. Ove Jensens indlæg, som jeg ikke helt forstod.

Hr. Ove Jensen siger, at da priserne vil stige mere end 2 pct. – det forstod jeg at hr. Ove Jensen mente – så vil forslaget til udskrivningslov indebære en stigning i indkomstskattetrykket i 1985. Jeg vil spørge hr. Ove Jensen, om ikke prisstigningernes størrelse kan være ligegyldig i denne sammenhæng. Det, der er det afgørende, er indkomststigningerne, og vil hr. Ove Jensen ikke give mig ret i, at hvis den skattepligtige indkomst i 1985 kun ligger 2 pct. over den skattepligtige indkomst i 1984, så indeholder det-

te forslag til udskrivningslov ingen skattestigning?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Hr. Fogh Rasmussens bemærkninger giver mig anledning til at spørge: hvor stort et reallønsfald agter regeringen at lægge op til? Nu sagde hr. Fogh Rasmussen, at det ikke er prisstigningerne, der er spørgsmålet, det er kun indkomststigningerne. Hvilke prisstigninger forudsætter man da?

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Det, der er afgørende ved dette forslag, er, at princippet i udskrivningsloven hidtil har været, at den automatiske regulering af de skattefrie bundgrænser og skalatrinene skete på grundlag af prisudviklingen mere end et år forud for selve det år, udskrivningsloven skulle gælde. Hvis vi havde fulgt det princip, som hidtil har været gældende i udskrivningsloven, så skulle de skattefrie bundgrænser og skalatrinene automatisk være forhøjet med den procent, som pristallet var steget med fra april 1983 til april 1984. Der har ikke været tale om 2 pct., jeg har ikke det nøjagtige tal, men der har nok været tale om 6-7 pct., måske 8 pct.

Det efterslæb har skatteyderne til gode, og det efterslæb fratager regeringen hermed skatteyderne til næste år. Derfor er der helt automatisk tale om, at man forhøjer indkomstskattetrykket for 1985 med det lovforslag, man her har fremsat. Skatteyderne har krav på dette efterslæb, de har det til gode, og det tager man nu fra dem. Derfor er der tale om en forringelse. Der er reelt tale om, at man nedsætter de skattefrie bundgrænser i forhold til det princip, som hidtil har været gældende.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er enig i den fremstilling, hr. Ove Jensen gav her. Det, hr. Fogh Rasmussen siger, hænger jo ikke sammen. Jeg vil bede hr. Fogh Rasmussen bekræfte, at selv om vi får en indkomstudvikling efter den nye overenskomst, der i 1985 kun betyder indkomststigninger på 2 pct., så vil der i 1985 i forhold til

[Stavad]

1984 stadig væk være tale om væsentlige skattestigninger. Det er det, det drejer sig om, hr. Fogh Rasmussen. Der tales udenom. Uanset hvilke overenskomster der bliver indgået til foråret, så vil der ligge skatteforhøjelser i den udskrivningslov, vi er blevet præsenteret for og behandler her i dag.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Dette blot for at konstatere, at hr. Ove Jensen og jeg tilsyneladende taler om to forskellige ting. Hr. Ove Jensen taler om, hvordan det ville have været, hvis, såfremt og ifald. Det, jeg taler om, er, hvordan det faktisk bliver, og jeg forstod, at hr. Ove Jensen giver mig ret i, at for en skatteyder, hvor den skattepligtige indkomst i 1985 kun ligger 2 pct. over den skattepligtige indkomst i 1984, bliver der ikke tale om nogen skattestigning.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Nu ved hverken hr. Fogh Rasmussen eller andre jo, hvordan indkomstudviklingen vil blive i 1985. Det er sikkert grunden til, at man har haft det princip, at man dækker efterslæbet året efter ved reguleringen af de skattefrie bundgrænser og skalatrinene. Det er det princip, man har forladt, og det vil automatisk medføre, at skatteyderne ikke får det efterslæb, de har til gode.

Lenger (VS):

Hr. Gammelgaard sagde i formiddags, og hr. Fogh Rasmussen har været inde på det her, at hvis arbejdsmarkedets parter overholder regeringens målsætning om en lønudvikling på 2 pct., så bliver der ikke tale om et øget skattetryk. Det har hr. Gammelgaard og hr. Fogh Rasmussen for så vidt ret i, men når regeringen samtidig opererer med en prisudvikling på mere end 5 pct., så er en lønudvikling på kun 2 pct. udtryk for en direkte reallønsnedgang, og under den forudsætning medfører udskrivningsloven uændret skat. Det skal indrømmes.

Hvis det derimod lykkes at opnå en overenskomst, der blot som minimum indeholder dækning for de forventede prisstigninger, altså en uændret realløn, dvs. en nominal lønudvikling af størrelsesordenen 5¼ pct., ja,

så er der tale om en klar stigning i skattetrykket. Den opstår selvfølgelig ved, at udskrivningsloven regulerer 1. og 2. skalatrin med 2 pct. og personfradragets værdi med ca. 2½ pct., hvilket er klart mindre, ikke i forhold til lønrammen, der åbenbart er på 2 pct., men derimod i forhold til den forventede prisudvikling.

Det kan ikke være ligegyldigt, om man vælger den ene eller den anden forudsætning for sine beregninger. Der er med andre ord tale om, at regeringen bruger et sammenligningsgrundlag, der er forkert. Regeringen tager udgangspunkt i en lønramme og ikke i en prisudvikling, og på den måde camouflerer regeringen, at skatten vil udgøre en relativt større andel af den indkomst, der i 1985 har samme realværdi, som den havde i 1984. Det hænger naturligvis til en vis grad sammen med forhøjelsen af bidraget til dagpengefonden, men også kun til en vis grad. Hovedårsagen er, at reguleringen af statsskatteskaalen og af personfradragene tager udgangspunkt i løn- og ikke i prisudviklingen.

Hvad har regeringen egentlig tænkt sig at gøre, hvis det ikke lykkes at holde forudsætningen på de 2 pct., når denne forudsætning i så høj grad ligger til grund for udskrivningsloven, og når udskrivningsloven ikke kan ændres, så sent som overenskomsterne indgås? Det synes jeg det kunne være interessant at få oplyst.

Nok så vigtigt er det, at en så ringe forhøjelse af skalatrinene og af personfradragene har indbygget den konsekvens, at hvis lønudviklingen bliver på mere end 2 pct., så skævvrides progressionen i skattesystemet, og graden af proportionalitet bliver større. Det er i forvejen tilfældet med den proportionale forhøjelse, der følger af bidraget til dagpengefonden.

Alle ministerens eksempler og de beregninger, der er fremlagt i bemærkningerne til forslaget til udskrivningslov, har til formål at tilsløre, at det er en skatteforhøjelse, regeringen kommer med, men det er ikke desto mindre tilfældet, tilmed en asocial skatteforhøjelse, fordi den rammer proportionalt. Vi forstår det godt: det er en pinlig sag, at en borgerlig regering, der ellers har som ideologi, at pengene ligger bedst i borgernes lommer, kommer med en skatteforhøjelse.

Der findes ikke i ministerens beregninger – trods hele 7 eksempler, hele 7 forsøg – et

[Lønger]

eksempel, som viser, hvad sagen virkelig drejer sig om, nemlig et eksempel, som viser skatteændringen for en indkomst, som har bevaret uændret realværdi. Hvis vi tager en sådan indkomst, så lad os i 1984 sætte den til 150.000 kr., det er en nogenlunde gennemsnitlig lønarbejderindtægt, og denne indtægt skal i 1985 så være 158.550 kr., beregnet efter regeringens egne forventninger til prisudviklingen. Denne indkomst vil i en gennemsnitskommune blive beskattet med 44,0 pct. i 1984 og med 44,7 pct. i 1985, når vi tager det forhøjede personfradrag med, og når vi går ud fra, at standardlønmodtagerfradraget anvendes begge år.

Jeg kunne spørge, om det er korrekt, om ministeren ville være nødt til at give mig ret, men hr. Fogh Rasmussen har allerede givet mig ret. Det var netop det, som hr. Fogh Rasmussen var inde på. Valget står for skatteyderne, for lønarbejderne, mellem real-lønsnedgang og øget skattetryk, og forudsætningen for, at man ikke får et øget skattetryk, er, at man forlods accepterer reallønsnedgang. Det var også det, der var indholdet af, hvad hr. Fogh Rasmussen sagde. Han har været påfaldende åbenhjertig – lad os håbe, at ingen nogen sinde gør ham til minister.

Det var det eksempel, ministeren burde have brugt i sine bemærkninger, hvis han ville undgå, at vi kunne stå her og beskyldte ham for at have fremlagt bemærkninger, som er fup og fiduser. Vi håber ikke, at en professor i skatteret nogen sinde får lejlighed til at se disse beregninger. Ministeren begår nemlig den helt banale fejl, at han sammenligner æbler med bananer, og derfor når han frem til denne camouflering af, at der er tale om en stigning i skattetrykket.

Så foreligger der også et lovforslag om at forhøje ølafgifterne. Det er i bund og grund ufolkeligt. Ganske vist vil stigningen kun være beskeden – det er den jo hver gang – men de skøn, vi har indhentet om virkningen for forbrugerne, viser, at en ølafgiftsforhøjelse slår igennem med det tredobbelte på ølprisen, hvis vi går helt ud i restaurationsleddet.

At forhøje ølafgiften er ikke blot asocialt ud fra helt almindelige betragtninger om afgifter i det hele taget, men også fordi forbruger af de flydende rusgifte fordeler sig forskelligt på de forskellige social- og indkomstgrupper. Brugen af whisky og cognac er langt mere udbredt blandt de bedrestillede

end blandt de dårligere stillede. Øl er markant den foretrukne drik blandt de dårligst stillede, hvor whisky og cognac til gengæld ikke er så udbredt.

Dette forslag er i virkeligheden en opfyldelse af et længe næret ønske hos hr. Bernhard Baunsgaard. Det er hr. Bernhard Baunsgaard, der fremfor nogen har ført sig frem som ædruelighedens og giftfrihedens vogter, og det er naturligvis al ære værd, men at forveksle ædruelighed med høje afgifter er for os at se en fuldstændig absurd tanke. Sundhedsproblemer på grund af alkohol og tobak skal ikke løses ved afgifter, men ved oplysning og viden. Der er ingen grund til at supplere sundhedsmæssige problemer med tørre lommemerter; det gør kun ondt værre. Endelig findes der jo mennesker, der ikke tager skade af en bajer, men tværtimod synes, at den smager godt – det synes vi f.eks. i VS.

Som et særligt kuriosum har hr. Bernhard Baunsgaard kastet sig ud i en sammenligning mellem udviklingen i henholdsvis øl- og mælkepriser siden 1950. Den har hr. Bernhard Baunsgaard i pressen brugt som et særligt argument i sit felttog for de højere ølpriser. Og hvad ser vi så i det forlig, som denne stigende ølpris er en del af? Ja såmænd, både ølprisen og prisen på visse mælkeprodukter stiger. Så har det radikale venstre med aldrig svigtende sans for politisk hykleri endnu en gang vist, hvor meget det bunder i, når man fremfører sine synspunkter.

Om cigaretafgiften gælder for så vidt det samme. Uanset hvad man mener om den sundhedsmæssige side af sagen, er afgiftsmidlet uacceptabelt, og det er asocialt. En ting er, at vi rygere er usunde, men vi behøver vel ikke også at blive fattige. Derfor går VS imod forslaget.

Det er ganske interessant at se tilbage på folketingets debat den 27. marts 1984, hvor vi behandlede forslaget om at afkorte kreditiden for cigaretafgiften, og hvor det blev forudset, at dette kunne føre til stigende priser. Hvad sagde hr. Aagaard, som i dag er ordfører for det konservative folkeparti? Ja, han beklagede, at man var nødt til at fremsætte dette forslag, og han sagde ifølge folketingets forhandlinger, sp. 3038:

»... jeg er overbevist om, at lovforslaget vil betyde øgede problemer i grænselandet,

[Lenger]

hvilket jeg egentlig ikke finder er nogen særlig god idé.«

Dengang drejede det sig om 1½ øre pr. cigaret. Nu drejer det sig om 4½ øre pr. cigaret. Hvad mon det vil betyde for grænselandet? Ja, hr. Aagaard gav selv svaret i dag: det får nogle uheldige konsekvenser, var hans konstatering. Ja, rent ud sagt: det får 3 gange så uheldige konsekvenser som dem, hr. Aagaard for en måned siden syntes var meget uheldige.

Nu kan VS ikke acceptere, at cigaretpriserne skal lide under, at kredittiden nedsættes, men vi kan ikke udelukke, at det sker alligevel, og derfor er det en forhøjelse ikke på 1½ øre pr. cigaret, som vi diskuterede den 27. marts, men derimod på 6 øre eller 4 gange så meget, der alt i alt vil ske af cigaretpriserne. Hvad sagde hr. Aagaard så til det ifølge spalte 3038? Ja, han sagde:

»Og jeg vil gøre opmærksom på, at en forhøjelse på ca. 30 øre for en 20 styks pakke cigaretter vil betyde en årlig udgift på ekstra 110 kr. for den person, som har et dagligt forbrug på 20 cigaretter.«

Heraf kan vi så udlede – det kunne vi for resten selv have regnet ud, men vi takker for hjælpen – at denne del af forliget alt i alt betyder 440 kr. for den af hr. Aagaard nævnte person, rig som fattig. Også dette understreger det asociale og dermed det helt uacceptable i dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Så vidt jeg forstod den lange tirade, VS' ordfører kom med, indeholdt den for det første, at det var asocialt, at det radikale venstre ikke ville tillade, at cigaretter var så billige, at selv folk med en beskeden indtægt kunne købe så mange, at de blev syge af at ryge dem. Hvis det er definitionen på at være asocial, så er det radikale venstre i meget høj grad asocialt.

Det andet, der kom, var, at det var uacceptable for VS at sætte afgifterne i vejret. Det kan jeg nok leve med, og jeg har på fornemmelsen, at det danske samfund bliver bedre af, at VS ikke kan leve med det.

Den sidste påstand var, at afgifternes højde ingen virkning har på forbruget. Dertil må jeg sige til VS' ordfører, at så er vi desværre nødt til at skrive danmarkshistorien

om. Det viste sig, at da den radikale regering under den første verdenskrig gennemførte meget høje afgifter på spiritus, så faldt forbruget ganske enormt, og antallet af tilfælde af delirium tremens faldt. Hvis man ønsker, at disse tal skal være høje, så faldt antallet af delirium tremens-tilfælde katastrofalt.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Det er ikke priserne på cigaretter, der er afgørende for, om folk ryger så meget, at de bliver syge. Det eneste, afgifterne på cigaretter betyder, er, om man bliver rigere eller man bliver fattigere. Den viden, vi har om forbruget som følge af afgifter på det ene og det andet rusmiddel, er, at på den dyre spiritus virker højere afgifter begrænsende, på øl virker de noget begrænsende, men på cigaretter virker de ikke begrænsende – bortset fra en kort periode lige efter, at afgifterne er steget. Det er da interessant, at hr. Bernhard Baunsgaard skal helt tilbage til første verdenskrig for at finde belæg for sine påstande.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Der er i hvert fald én ting, hr. Bernhard Baunsgaard og med ham alle afgiftssyge partier får sat gang i, og det er den skæve grænsehandel. Det har været sådan i de sidste år, at det var ved at blive en lille smule afbalanceret, således at folk ikke havde de store lyster til at tage over grænsen i modsætning til før, hvor man så, at busserne kom kørende fra Fyn og langt oppe fra i Nordjylland.

I og med, at man gennemfører de her afgiftsforhøjelser, vil det blusse op igen. Hr. Bernhard Baunsgaard skal i hvert fald have den ros, at hvis det, der er hensigten med det her, bl.a. er at ændre det hjemlige indkøbsmønster, så opnår man det ved dette. Den skæve grænsehandel vil igen blomstre op ved gennemførelsen af de her forslag.

Ydermere har man jo været så snedig inden for forligspartiernes rækker, at man lige præcis kun har lagt afgift på danskproduceret øl. Udenlandsk vin, som vi importerer i lange baner, friholder man.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Ja, og også de danskproducerede vine, men dem kunne vi for min skyld meget gerne have taget med.

Hr. Dohrmann har ret i, at der er den skævhed i grænsehandelen. Hvis vi ønsker at være medlem af EF, er det desværre noget, vi ikke kan komme uden om. Men jeg mener nu, at det er en skavank ved EF, vi nok kan leve med.

Det glæder mig, at hr. Lenger efterhånden er ved at indse, at priserne betyder noget for forbruget. Jeg skal ikke prøve på at rettlede hr. Lenger mere, men det kan jo være, hr. Lenger vil give sig til at læse lidt i sin danmarkshistorie, så han kan se den nøje sammenhæng mellem afgifternes højde og forbruget.

Der er én ting ved dette, som hr. Lenger slet ikke vil tage hensyn til, nemlig de udgifter, der pålægges samfundet. Vi ved jo, at i 90 pct. eller 85 pct. af samtlige voldstilfælde er spiritus involveret. Vi ved, at i et meget stort antal tilfælde – meget større, end det fremgår af den officielle statistik – er spiritus inddraget, når det gælder trafikulykker. Lad os begrænse det. Det er derfor, vi har den alkoholpolitik, vi har – så vidt jeg kan skønne den bedste, man har i hele verden – nemlig simpelt hen at gøre det dyrt.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Spiritusafgifterne er ikke en slags betaling for den skade, man kan forvolde, mens man er spirituspåvirket. Spiritus er et beskatningsobjekt, ligesom tobak og så mange andre ting er det, og det er en efterrationalisering, når hr. Bernhard Baunsgaard nu bringer det forhold ind i billedet.

Må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som åbenbart mente, at vi var enige i, at afgifter kan begrænse forbruget: ja men det område, hvor jeg nævnte at afgifter kan begrænse forbruget, nemlig den dyrere spiritus, er lige præcis undtaget fra dette lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige om afgifterne, at dem er vi i kristeligt folkeparti helt enige i. Vi har altid ønsket at føre en alkoholpolitik og en slags giftpolitik ved hjælp af bl.a. afgifterne. Hvis man ikke får forbruget til at stagnere eller falde, får man i alt fald flere penge i

statskassen, og hvis man ikke skulle få nogle flere penge i statskassen, så får man jo det lykkelige ud af det, at forbruget falder. Så uanset hvordan det går, er det en positiv lovgivning at forøge afgifterne i den situation, vi er i nu.

Med hensyn til udskrivningsloven, hvor man harcelerer over de 2 pct., vil jeg gøre opmærksom på, at det ikke er ret længe siden, socialdemokratiet selv udtrykte, at uanset hvordan man gebærder sig, så er der ikke mulighed for nogen forbrugsudvidelse i dette samfund i mange år frem i tiden. Det, man gør ved at fastsætte de 2 pct., er selvfølgelig at sige til arbejdsmarkedets parter, at der ikke er nogen mulighed for større lønstigninger, for hvis man får nogle større lønstigninger, er vi nødt til at tage pengene ind igen. Det er simpelt hen det, man prøver nu at realisere igennem lovgivningen og sige til befolkningen: ja men der er ikke mulighed for nogen reallønsfremgang og dermed nogen forbrugsudvidelse i dette samfund, før end vi har fået balance i tingene.

Vi støtter gerne disse lovforslag.

Maisted (FD):

Som jeg tidligere på dagen har sagt, er det klart, at det er de såkaldte finanslovsparter, der har ansvaret for den økonomiske lovgivning, der er lagt frem. Jeg synes, at hr. Bernhard Baunsgaard har ramt plet ved at sige, at hvis lønmodtagerne ikke vil overholde en indkomstramme på 2 pct., så bliver de straffet med højere skatter. Jeg mener, at det er så præcist sagt, som det overhovedet kan være.

Jeg kan selvfølgelig ikke medvirke positivt til en sådan politik. Jeg har tidligere fremhævet, at man burde gennemføre offentlige besparelser og give skattelettelser. Jeg anser de fem finanslovsparter udspil på dette område for at være særdeles uklogt, når de mener, at de kan opnå lønmodtagernes velsignelse til de indgreb, der vitterlig bliver foretaget. Det vil sige, at de risikerer at forfejle deres økonomiske mål, hvis de ikke imødekommer lønmodtagerne på skatteområdet.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg takker for tilslutningen til de tre lovforslag. Som der jo er tradition for, har vi været hele vejen rundt mange gange. Det

[Ministeren for skatter og afgifter]

mest prægnante, der er sagt i denne debat, er sagt af hr. Bernhard Baunsgaard, der sagde, at disse tre forslag er nødvendige for at gennemføre den nødvendige økonomiske politik og videreføre regeringens politik.

Der har været nogen diskussion om de 2 pct., som er reguleringen i henhold til udskrivningsloven. Det er der nogle der synes er for lidt, og der er sikkert også dem, der synes, at det er for meget. Sagen er den, at de 2 pct. svarer til, hvad samfundet mener at vi kan tillade os i 1985.

Man har været lidt inde på, at afgifterne er asociale. Jeg ved ikke, hvilke sociologiske undersøgelser hr. Rahbæk Møller støtter sin antagelse på, at det skulle være særlig asocialt at belægge cigaretter med afgifter. Der er mange her i folketinget, der ryger, nogle ryger pibe, nogle ryger cigaretter, og vi får jo stort set alle sammen det samme i løn.

Det er da muligt, at der er nogle enkelte ting, der skal diskuteres i udvalget, og jeg er da parat til at besvare spørgsmål fra udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om ændring af lov om retsafgifter. (Forhøjelse af afgiftssatser).
(Fremsat 26/4 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Torben Lund (S):**

Jeg skal afvise lovforslaget af to grunde.

Vi mener ikke, at forslaget – også isoleret set – har et særlig hensigtsmæssigt indhold. Vi vil ikke afvise, at formålet med retsafgifter, som det fremgår af bemærkningerne, bl.a. kan være at give dækning for en del af udgifterne ved domstolenes behandling af retssager, men vi mener nok med hensyn til grundafgifterne, at der også er andre begrundelser for retsafgifterne. Begrundelsen er naturligvis at undgå nogle indviklede beregninger ved småsager, men begrundelsen er også at holde de bagatelagtige sager ude af retssystemet, og endelig er begrundelsen vel også, at man kan holde visse helt grundløse krav ude fra retssystemet.

Men når det er sagt, så er det vel også sådan, at afgifterne ikke størrelsesmæssigt må udvikle sig sådan, at folk ikke tør gå til domstolene eller ikke kan gå til domstolene for at få deres ret. Det må ikke være sådan, at folk finder sig i en uret, fordi det er for dyrt at få retsvæsenets bistand. I vores retssamfund må det vel være en grundlæggende opfattelse, at borgerne uhindret skal kunne søge om hjælp hos retssystemet.

Når jeg siger det så præcist, er det naturligvis, fordi vi her mener, at man med hensyn til afgifternes størrelse når så højt op, at man ikke helt kan tilgodese de hensyn, som vi bør tilgodese med retsvæsenet. Der er jo tale om forhøjelser af afgifterne på 100–150 pct., til trods for at de samme afgifter blev forhøjet med nogenlunde den samme procentsats for 3 år siden. Men for 3 år siden var der en anden begrundelse for at forhøje afgifterne med så voldsomt et beløb, nemlig at da var det 12 år siden, afgifterne sidst var blevet reguleret, nemlig i 1969. Da kunne man sige, at afgifterne blev forhøjet alene i lyset af den almindelige prisudvikling. Det kan i hvert fald ikke siges at være tilfældet her. Her er der tale om konkrete stigninger ud over den almindelige prisudvikling.

Jeg vil godt om bemærkningerne til lovforslaget sige, at jeg synes egentlig, det havde klædt lovforslaget, da man nu gør sig den ulejlighed i bemærkningerne at skrive, hvilke typiske tilfælde der bliver ramt af denne afgift, at man da også havde medtaget de almindelige ankegebyrer, både for anke til landsret og for anke til højesteret. Det er jo gebyrer, som bliver sat endda meget betydeligt op, nemlig til henholdsvis 500 og 1.000 kr.